

32000D1031

18.5.2000

EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA

L 117/1

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1031/2000/EÜ,
13. aprill 2000,
millega luuakse ühenduse tegevusprogramm "Noored"**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 149,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽³⁾

toimides asutamislepingu ⁽⁴⁾ artiklis 251 sätestatud korras vastavalt lepituskomisjonis 9. märtsil 2000 heakskiidetud ühistekstide

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ühenduse asutamislepinguga nähakse ette, et ühenduse meetmed peavad muu hulgas kaasa aitama kvaliteetse hariduse ja koolituse arendamisele. See eesmärk kinnitati otsustavalt 2. oktoobril 1997 allkirjastatud Amsterdami lepinguga, milles tõdetakse, et ühendus peab hariduse ulatusliku kättesaadavuse ja teadmiste pideva ajakohastamise abil edendama oma rahvaste teadmiste arendamist võimalikult kõrgel tasemel.
- (2) Euroopa Parlament ja nõukogu löid oma 14. märtsi 1995. aasta otsusega nr 818/95/EÜ, millega kehtestati programmi "Euroopa Noored" kolmas etapp, ⁽⁵⁾

noorsooalast koostööd käsitleva tegevusprogrammi. Kõnealuse programmi rakendamisel saadud kogemuste põhjal on asjakohane jätkata ja tugevdada sellealast koostööd ja ühenduse meetmeid.

- (3) 20. ja 21. novembril 1997 Luxembourg'is toimunud erakorralisel Euroopa Ülemkogu istungil võeti vastu kooskõlastatud tööhõivestrateegia, milles elukestval haridusel ja koolitusel on nõukogu 15. detsembri 1997. aasta resolutsioonis ⁽⁶⁾ ettenähtud liikmesriikide tööhõivepoliitikat käsitlevate suuniste rakendamisel oluline osa, eesmärgiga suurendada tööalast konkurentsi- ja kohanemisvõimet ning ettevõtluskultuuri ja edendada võrdseid võimalusi.
- (4) Oma infobülletäänis "Teel teadmiste Euroopa poole" esitas komisjon suunised sellise avatud ja dünaamilise Euroopa haridusruumi loomiseks, kus on võimalik saavutada elukestva hariduse ja koolituse eesmärki.
- (5) Valges raamatus "Õpetamine ja õppimine: teel õpiühiskonna suunas" tõdes komisjon, et õpiühiskonna teke hõlmab uute teadmiste omandamise soodustamist ja motivatsiooni kasutada iga õppimisvõimalust. Rohelises raamatus "Haridus, koolitus, teadustegevus: riikidevahelise liikumise takistused" rõhutas komisjon eeliseid, mida liikumine inimestele ja konkurentsivõimele Euroopa Liidus kaasa toob.
- (6) Tuleb edendada kodanikuaktiivsust, tugevdada sidemeid käesoleva programmi meetmete vahel ja tõhustada võitlust inimõiguste austamise eest ja tõrjutuse eri vormide, sealhulgas rassismi ja ksenofoobia vastu. Erilist tähelepanu tuleks osutada diskrimineerimise kaotamisele ning naiste ja meeste võrdsete võimaluste edendamisele.
- (7) Käesoleva programmi allprogrammid peaksid jõudma kõikide noorteni, mitte üksnes nendeni, kes on asjasse pühendatud ja/või kuuluvad noorsoo-organisatsioonidesse. Seejärel peaksid komisjon ja liikmesriigid püüdma tagada neid allprogramme käsitleva piisava teabevahetuse ja -leviku.

⁽¹⁾ EÜT C 311, 10.10.1998, lk 6.

⁽²⁾ EÜT C 410, 30.12.1998, lk 11.

⁽³⁾ EÜT C 51, 22.2.1999, lk 77.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 5. novembri 1998. aasta arvamus (EÜT C 359, 23.11.1998, lk 75), nõukogu 28. juuni 1999. aasta ühine seisukoht (EÜT C 210, 22.7.1999, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 28. oktoobri 1999. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata). Nõukogu 10. aprilli 2000. aasta otsus ja Euroopa Parlamendi 12. aprilli 2000. aasta otsus (Euroopa Ühenduste Teatajas seni avaldamata).

⁽⁵⁾ EÜT L 87, 20.4.1995, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT C 30, 28.1.1998, lk 1.

- (8) Käesoleva otsusega luuakse ühenduse raamistik, mille eesmärk on aidata kaasa riikidevahelise vabatahtliku teenistuse arendamisele. Liikmesriigid peaksid püüdma vastu võtta asjakohaseid ja kooskõlastatud meetmeid õiguslike ja halduslike takistuste kõrvaldamiseks, et parandada noorte võimalusi käesolevas programmis osaleda ja hõlbustada vabatahtliku teenistuse eripära selgitamist noortele.
- (9) Noorsoovahetused aitavad eelkõige kaasa vastastikusele usaldusele, demokraatia tugevdamisele, sallivusele, koostöövalmidusele ja noorte solidaarsusele, seepärast on need liidu ühtekuuluvuse ja edasise arengu seisukohast väga olulised.
- (10) Noorte osalus vabatahtlikus teenistuses on üks lisateadmiste omandamiseni viiva vabahariduse viise ja selle kvaliteet peaks suures osas põhinema asjakohastel ettevalmistavatel meetmetel, sealhulgas keele ja kultuuriga seotud meetmetel. See aitab noortel määratleda oma tulevikusuundi, avardada silmaringi ja arendada sotsiaalseid oskusi, edendada kodanikuaktiivsust ja tasakaalustatud majanduslikku, sotsiaalset ja kultuurilist integreerumist ühiskonda, sealhulgas ettevalmistust tööeluks, ja soodustab Euroopa kodakondsuse teadvustamist.
- (11) Euroopa Parlament tõdes oma 14. mai 1998. aasta resolutsioonis Euroopa Liidu info- ja sidepoliitika kohta, ⁽¹⁾ et toetus- ja tegevusprogramme käsitlevate projektide valimist tuleks läbipaistvamaks muuta ja valikut peaks projektide esitajatele selgema põhjendama.
- (12) Komisjon ja liikmesriigid peaksid püüdma tagada Euroopa vabatahtliku teenistuse ja samalaadsete siseriiklike programmide vastastikuse täiendavuse.
- (13) Euroopa Parlament ja nõukogu oma otsusega nr 253/2000/EÜ hariduse kohta ja nõukogu oma 26. aprilli 1999. aasta otsusega 1999/382/EÜ koolituse kohta on loonud ühenduse haridus- ja koolituselased tegevusprogrammid, mis koos noorsooprogrammiga aitavad kaasa teadmiste Euroopa edendamisele.
- (14) Noorsooalane koostööpoliitika aitab kaasa vabahariduse edendamisele ja seeläbi elukestvatele õppele ning seda poliitikat tuleks edasi arendada.
- (15) Noorte integreerimine tööellu on oluline osa nende integreerimisest ühiskonda ja eeldab nende vabahariduse kogemuse käigus omandatud oskuste ja pädevuse tunnustamist ja väärtustamist.
- (16) Ühenduse meetmete lisaväärtuse tugevdamiseks peab komisjon koostöös liikmesriikidega tagama kõikidel tasanditel käesoleva otsuse ja muude asjaomaste ühenduse tegevuspõhimõtete, õigusaktide ja meetmete raames rakendatud meetmete järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse.
- (17) On oluline, et programmi "Noored" komitee konsulteeriks kindlaksmääratava korra kohaselt ühenduse kutseõppe ja haridusprogrammide (Leonardo da Vinci ja Socrates) rakendamise eest vastutavate komiteedega. On oluline, et programmi "Noored" komiteed teavitataks regulaarselt ühenduse algatustest hariduse, kutseõppe ja noorsoopoliitika valdkonnas.
- (18) Essenis (9. ja 10. detsembril 1994) ja Cannes'is (26. ja 27. juunil 1995) toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumistel rõhutati vajadust edasi tegutseda, et suurendada Euroopa noorte sotsiaalset ja kutsealast integratsiooni. Firenzes (21. ja 22. juunil 1996) toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise otsustes rõhutati, kui oluline on hõlbustada noorte tööjõuturule tulekut. Amsterdams (15-17. juuni 1997) toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel avaldati toetust mittetulunduslikule tegevusele. Euroopa Parlament ja nõukogu võtsid 20. juulil 1998 vastu otsuse nr 1686/98/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tegevusprogramm "Euroopa noorte vabatahtlik teenistus". ⁽²⁾
- (19) Euroopa vabatahtlik teenistus ei asenda sõjaväeteenistust, eelkõige süümelistel kaalutlustel sõjaväeteenistusest keeldujatele ettenähtud alternatiivteenistust ega mitmes liikmesriigis kehtivat kohustuslikku tsiviilteenistust ning see ei tohiks piirata ega asendada potentsiaalset või võimalikku palgatööd.
- (20) Elamislubade ja vajaduse korral viisade andmine kuulub liikmesriikide asutuste pädevusse ja seadusliku elaniku mõiste määratletakse siseriiklikus õiguses.
- (21) Euroopa Parlament võttis 2. juulil 1998 vastu resolutsiooni vabatahtlike organisatsioonide ja fondide osatähtsuse edendamise kohta Euroopas. ⁽³⁾ Vabatahtlik sektor peaks mängima ka olulist rolli, et võimaldada kõikidel noortel, eriti kõige raskemas olukorras olevatel noortel nendes programmides osaleda.
- (22) Komisjon ja liikmesriigid peavad hoolitsema selle eest, et soodustada koostööd noorsoo- ja sotsiaalvaldkonnas, samuti keskkonna, kultuuri ja spordi alal tegutsevate ning tõrjutuse eri vormide vastu võitlevate valitsusväliste organisatsioonidega.

⁽¹⁾ EÜT C 167, 1.6.1998, lk 230.

⁽²⁾ EÜT L 214, 31.7.1998, lk 1.

⁽³⁾ EÜT C 226, 20.7.1998, lk 66.

(23) Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingus nähakse hariduse, koolituse ja noorsoovaldkonnas ette tihedam koostöö ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Euroopa Majanduspiirkonnas tegutsevate Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) riikide vahel. EMP lepinguga nähakse ette menetlused Euroopa Majanduspiirkonnas tegutsevate EFTA riikide osalemiseks ühenduse haridus-, koolitus- ja noorsooprogrammides.

sele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused, ⁽²⁾

ON VASTU VÕTNUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Programmi kehtestamine

(24) Tuleks ette näha, et käesolevas programmis võiksid osaleda ka assotsieerunud Kesk- ja Ida-Euroopa riigid Euroopa lepingutes, nende lisaprotokollides ja vastavate assotsiatsiooninõukogude otsustes kehtestatud tingimustel, Küpros, mida selle riigiga kokkulepitavas korras rahastatakse lisaasigneeringutest, ning Malta ja Türgi, mida rahastatakse lisaasigneeringutest kooskõlas asutamislepinguga.

1. Käesoleva otsusega kehtestatakse ühenduse tegevusprogramm "Noored", edaspidi "programm", mis käsitleb noorsooalast koostööpoliitikat, sealhulgas Euroopa vabatahtlikku teenistust ja noorsoovahetusi nii ühenduse piires kui ka kolmandate riikidega.

2. Käesolevat programmi rakendatakse alates 1. jaanuarist 2000 kuni 31. detsembrini 2006.

(25) Käesolevat programmi tuleks koostöös komisjoni ja liikmesriikidega selle kohandamiseks regulaarselt kontrollida ja hinnata, eelkõige meetmete rakendamise tähtsuse järjekorra muutmiseks.

3. Käesolev programm aitab kaasa teadmiste Euroopa edendamisele, luues noorsoopoliitika valdkonnas vabaharidusel ja -koolitusel põhineva Euroopa koostööruumi. Programm edendab elukestvat õpet ning kodanikuaktiivsust ja konkurentsivõimet soodustavate teadmiste, oskuste ja pädevuse omandamist.

(26) Asutamislepingu artiklis 5 määratletud subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei saa liikmesriigid noorsoovaldkonna keerukuse ja mitmekesisuse tõttu noorsoolase koostööpoliitika, sealhulgas Euroopa vabatahtliku teenistuse ja nii ühenduse piires kui ka kolmandate riikidega toimivate noorsoovahetuste arendamiseks ja tugevdamiseks kavandatud meetmete eesmärke piisaval määral saavutada; ühenduse meetmed on riikidevahelise ulatusega ja seetõttu suudaks ühendus neid eesmärke paremini saavutada. Käesolev otsus ei lähe nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.

4. Käesolev programm toetab ja täiendab liikmesriikide võetavaid meetmeid, teadvustades siiski täielikult nende kultuurilist ja keelelist mitmekesisust.

Artikkel 2

Programmi eesmärgid

(27) Käesoleva otsusega kehtestatakse programmi kogu kestuse ajaks finantsraamistik, mis on eelarvapädevatele institutsioonidele iga-aastase eelarvemenetluse ajal peamine juhis Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe (eelarvedistsipliini ja eelarvemenetluse parandamise kohta) ⁽¹⁾ punkti 33 tähenduses.

1. Et võimaldada noortel omandada teadmisi, oskusi ja pädevust, mis võiksid moodustada osa nende edaspidise arengu vundamendist, ja rakendada ühiskonnas aktiivset osalemist hõlbustavat kodanikuvastutust, pidades ühtlasi silmas võrdsete võimaluste edendamise tähtsust, on käesoleval programmil järgmised eesmärgid:

a) edendada noorte aktiivset osalust Euroopa ülesehitamisel ühenduse piires või kolmandate riikidega toimivate riikideüleste vahetuste kaudu, et soodustada Euroopa kultuurilise mitmekesisuse ja ühiste põhiväärtuste mõistmist, aidates seeläbi edendada inimõiguste austamist ja vöidelda rassismi, antisemitismi ja ksenofoobia vastu;

(28) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsu

b) tugevdada noorte solidaarsustunnet, suurendades nende osalust riikideüleises üldkasulikus töös ühenduse piires või kolmandate riikidega, eelkõige nendega, kellega ühendus on sõlminud koostöökokkulepped;

⁽¹⁾ EÜT C 172, 18.6.1999, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

c) ergutada noorte algatusvõimet, ettevõtlikkust ja loovust, et nad saaksid ühiskonnas aktiivselt osaleda, ja soodustada samal ajal Euroopa kontekstis omandatud vabahariduse väärtuse tunnustamist;

d) tugevdada noorsoalast koostööd, soodustades heade tavade vahetust, noorsootöötajate ja -juhtide koolitust ning uuenduslike meetmete väljatöötamist ühenduse tasandil.

2. Käesolev programm aitab kaasa ka muude ühenduse poliitika asjaomaste valdkondade eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 3

Ühenduse meetmed

1. Käesoleva programmi artiklis 2 sätestatud eesmärgi taotleatakse järgmistel allprogrammide kaudu, mille sisu ja kohaldamiskorda kirjeldatakse lisas:

— Euroopa Noored,

— Euroopa vabatahtlik teenistus,

— noorsooalgatused,

— ühismeetmed,

— toetusmeetmed.

2. Neid allprogramme rakendatakse järgmistel meetmeliikidel, mida võib vajaduse korral ka kombineerida:

a) toetus noorte riikidevahelistele vahetustele;

b) toetus info- ja sidetehnoloogiate kasutamisele noorsoovaldkonnas;

c) toetus kogemuste ja heade tavade vahetust võimaldavate koostöövõrgustike arendamisele Euroopa tasandil;

d) toetus riikidevahelistele projektidele, mille eesmärk on edendada liidu kodakondsust ja noorte osalust liidu arendamisel;

e) keeleoskuse ja eri kultuuride mõistmise arendamine;

f) toetus pilootprojektidele, mis põhinevad noorsoovaldkonna uuenduslikkuse ja kvaliteedi arendamiseks kavandatud riikidevahelistel partnerlussuhetel;

g) noorsoopoliitika ja selle arengu analüüsi- ja järelevalvemetoodika (nt andmebaasid, peamised arvandmed, süsteemide vastastikune tundmine) ning heade tavade levitamise meetodite välja töötamine Euroopa tasandil.

Artikkel 4

Programmis osalejad

1. Käesoleva programmi sihtrühm on peamiselt 15–25aastased noored ja noorsootöoga tegelevad inimesed, kes on mõne liikmesriigi seaduslikud elanikud. Vanusepiire võib pisut kohandada, kui teatavate projektide spetsiifika seda nõuab.

Lisas sätestatud allprogrammide 1.2, 2.2 ja 5 raames võib käesolev programm olla suunatud ka kolmandates riikides elavatele peamiselt 15–25aastastele noortele ja noorsootöoga tegelevatele inimestele, ilma et see piiraks liikmesriikide pädevust.

2. Erilist tähelepanu tuleks pöörata sellele, et kõikidele noortele oleks diskrimineerimata tagatud võimalus käesolevasse programmi kuuluvates tegevustes osaleda.

3. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et eriti püütakse aidata noori, kellel on kultuurilistel, sotsiaalsetel, füüsilistel, vaimsetel, majanduslikel või geograafilistel põhjustel raskem asjaomastes tegevusprogrammides ühenduse, riigi, piirkondlikul või kohalikul tasandil osaleda, samuti püütakse aidata väikeseid kohalikke rühmi. Komisjon võtab sellele vastavalt arvesse nende sihtrühmade probleeme, aidates seeläbi kaasa tõrjutuse vastu võitlemisele.

4. Liikmesriigid püüavad võtta asjaomaseid meetmeid, et programmis osalejad saaksid kasutada tervishoiuteenuseid kooskõlas ühenduse õigusega. Päritoluliikmesriik püüab võtta asjaomaseid meetmeid, et Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalejad säilitaksid oma sotsiaalkaitse.

Artikkel 5

Programmi rakendamine ja koostöö liikmesriikidega

1. Komisjon tagab programmi kuuluvate ühenduse meetmete rakendamise vastavalt lisale.

2. Komisjon võtab koostöös liikmesriikidega lisa kirjeldatud meetmeid (allprogramm 5), et kasutada võimalikult hästi ära ühenduse noorsoolase koostöö tulemusi.

3. Komisjon ja liikmesriigid võtavad asjakohaseid meetmeid, et arendada käesoleva programmi eesmärkide saavutamiseks ühenduse ja liikmesriikide tasandil väljatöötatud struktuure kasutajasõbralikumaks, mis hõlbustaks noortel ja muudel kohaliku tasandi partneritel programmis osaleda, hinnata ja kontrollida programmi kuuluvaid meetmeid ja kohaldada läbipaistvaid konsulteerimis- ja valikumenetlusi.

Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et nad võtavad meetmeid hõlbustamiseks noorte riikidevahelise vaba liikumise võimalusi, andes neile piisavalt teavet ja tõstes sellealast teadlikkust. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et käesoleva programmi raames toetatavate meetmete kohta antakse asjakohast teavet ja tehakse asjakohast reklaami.

4. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid käesoleva programmi latusaks toimimiseks; samuti püüavad nad võimaluse piires võtta vastu vajalikke ja soovitatavaid meetmeid, et kõrvaldada õiguslikke ja halduslikke takistusi käesolevas programmis osalemisele.

5. Komisjon koostöös liikmesriikidega tagab ülemineku eelmiste ühenduse noorsooprogrammide (Euroopa Noored III ja Euroopa vabatahtlik teenistus) raames rakendatud meetmete ja käesoleva programmi raames rakendatavate meetmete vahel.

Artikkel 6

Ühismeetmed

Teadmiste Euroopa ülesehitusprotsessi osana võib käesoleva programmi meetmeid rakendada artiklis 8 sätestatud korras ühismeetmetena koos seonduvate ühenduse noorsoo-, haridus- ja kutseõppealaste programmide ja meetmetega.

Artikkel 7

Rakendusmeetmed

1. Artikli 8 lõikes 2 nimetatud korralduskomitee menetluse kohaselt võetakse vastu järgmised käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed, mis on seotud allpool loetletud küsimustega:

- a) käesoleva programmi rakendamise kord, sealhulgas programmi meetmete rakendamise iga-aastane tööplan;
- b) programmi eri meetmete üldine tasakaalustatus;
- c) kriteeriumid rahaliste vahendite suunavaks jaotuseks liikmesriikide vahel, et meetmeid detsentraliseeritult hallata;
- d) ühismeetmete rakendamise kord;
- e) programmi hindamise kord;
- f) noorte vabatahtlike osaluse kinnitamise kord.

2. Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed, mis on seotud muude küsimustega, võetakse vastu kooskõlas artikli 8 lõikes 3 sätestatud nõuandemenetlusega.

Artikkel 8

Komitee

1. Komisjoni abistab komitee.
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 kohaseks tähtjaks kehtestatakse kaks kuud.

3. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud.

4. Komitee võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 9

Rahastamine

1. Käesoleva programmi rakendamise finantsraamistikuks artiklis 1 sätestatud ajavahemikus määratakse 520 miljoni eurot.

2. Eelarvapädev institutsioon kinnitab iga-aastased assigneeritud finantsperspektiivi piires.

Artikkel 10

Järjepidevus ja vastastikune täiendavus

1. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega üldise järjepidevuse ja vastastikuse täiendavuse muude asjaomaste ühenduse tegevuspõhimõtete, õigusaktide ja meetmetega, piiramata seejuures iga programmi eripära ja spetsiifikat. Erilist tähelepanu pööratakse võrdõiguslikkuse ning naiste ja meeste võrdsete võimaluste edendamisele.

2. Komisjon tagab koostöös liikmesriikidega käesoleva programmi rakendamise järjepidevuse muu ühenduse noorsooalase tegevusega, eelkõige kultuuri- ja audiovisuaalvaldkonnas, siseturu väljakujundamisel ning infoühiskonna, keskkonna, tarbijakaitse, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete, sotsiaalpoliitika, tööhõive ja tervishoiu valdkonnas.

3. Komisjon ja liikmesriigid tagavad, et käesoleva programmi meetmete rakendamisel võetakse arvesse tööhõivesuuniseid, mis nõukogu kooskõlastatud tööhõivestrateegia raames vastu on võtnud.

4. Komisjon tagab tõhusa ühenduse käesoleva programmi ning ühenduse välissuhete osana rakendatavate noorsooalaste programmide ja meetmete vahel.

Artikkel 11

EFTA/EMP riikide, assotsieerunud Kesk- ja Ida-Euroopa riikide, Küprose, Malta ja Türgi osalemine

Programmis võivad osaleda:

- EFTA/EMP riigid EMP lepingus sätestatud tingimustel,
- assotsieerunud Kesk- ja Ida-Euroopa riigid Euroopa lepingutes, nende lisaprotokollides ja vastavate assotsiatsiooninõukogude otsustes kehtestatud tingimustel,
- Küpros, mida rahastatakse lisaassigneeringutest selle riigiga kokkulepitavas korras,
- Malta ja Türgi, mida rahastatakse lisaassigneeringutest asutamislepingu sätete kohaselt.

Artikkel 12

Rahvusvaheline koostöö

Komisjon tugevdab käesoleva programmi raames artiklis 7 sätestatud korras koostööd ühenduseväliste riikide ja asjaomaste rahvusvaheliste organisatsioonide, eelkõige Euroopa Nõukoguga.

Artikkel 13

Järelevalve ja hindamine

1. Komisjon koostöös liikmesriikidega kontrollib käesolevat programmi regulaarselt.

Kontrollimine hõlmab lõikes 3 nimetatud aruandeid ja erimeetmeid.

2. Komisjon koostöös liikmesriikidega hindab käesolevat programmi regulaarselt. Hindamise eesmärk on suurendada artiklis 2 nimetatud eesmärkide saavutamiseks rakendatud meetmete tõhusust ja tagada artikli 4 lõigetes 2 ja 3 sätestatud võrdsed võimalused programmis osalemiseks.

Hindamisel kontrollitakse ka käesoleva programmi ja muude asjakohaste ühenduse tegevuspõhimõtete, õigusaktide ja meetmete raames rakendatavate meetmete vastastikust täiendavust.

Kehtestatud kriteeriumide kohaselt ja artikli 8 lõikes 2 sätestatud korras tehakse ühenduse meetmete tulemuste regulaarseid välis-hindamisi.

3. Liikmesriigid esitavad komisjonile 31. detsembriks 2004 aruande käesoleva programmi rakendamise ja 30. juuniks 2007 aruande programmi mõju kohta.

4. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile, nõukogule, majandus- ja sotsiaalkomiteele ning regionide komiteele:

— uute liikmesriikide ühinemisel aruande rahalise mõju kohta, mida ühinemised programmile avaldavad, millele vajaduse korral lisatakse rahandusalased ettepanekud selle mõju arvessevõtmiseks, kooskõlas Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 6. mai 1999. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppega eelarvedistsipliini ja -menetluse parandamise kohta ja 1999. aasta märtsis Berliinis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise järelustega. Euroopa Parlament ja nõukogu teevad nende ettepanekute kohta otsuse võimalikult kiiresti,

— 30. juuniks 2005 hindamise vahearuande käesoleva programmi rakendamise kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta,

— 31. detsembriks 2007 lõpparuande käesoleva programmi rakendamise kohta.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise kuupäeval.

Luxembourg, 13. aprill 2000

Euroopa Parlamendi nimel

president

N. FONTAINE

Nõukogu nimel

eesistuja

A. VARA

LISA

Käesoleva programmi kohaselt heakskiidetud rahastamisel tuleb kinni pidada kaasfinantseerimise ja täiendavuse põhimõttest. Otsuse ar-tik-li 4 lõike 3 kohaselt tuleb püüda programmis osalemist hõlbustada noortel, kellel on kultuurilistel, sotsiaalsetel, füüsilistel, vaimsetel, majanduslikel või geograafilistel põhjustel probleeme, samuti väikestel kohalikel rühmadel. Otsuse artiklis 8 nimetatud komitee peab ette nägema, mis vormis seda konkreetselt teha. Ühenduse rahaliste vahendite jaotamisel tuleb arvesse võtta vajadust tagada vahetusprogrammide tasakaalustatus ja kõikide liikmesriikide noorte võrdsed osalemisvõimalused; see tähendab, et arvesse tuleb võtta artikli 4 lõiget 3.

Eriti tuleks ergutada ja toetada algatusi, mille eesmärk on edendada sallivust ja erinevuste aktsepteerimist, samuti meetmeid tõrjutuse eri vormide vastu võitlemiseks. Ühendus suhtub positiivselt tegevustesse, milles kultuuril ja spordil on noorte vabahariduse kontekstis keskne koht.

Käesoleva programmi eesmärkide saavutamiseks tuleb otsuse artiklis 3 kirjeldatud meetmete alusel rakendada viit allprogrammi:

- Euroopa Noored,
- Euroopa vabatahtlik teenistus,
- noorsooalgatused,
- ühismeetmed,
- toetusmeetmed.

ALLPROGRAMM 1 — EUROOPA NOORED

Allprogramm 1.1: Ühendusesisesed noorsoovahetused

Ühendus toetab noorsoovahetusi tingimusel, et need kestavad vähemalt ühe nädala, toimuvad ühendusesiseste ühisprojektide alusel ja hõlmavad peamiselt 15–25aastaste mõnes liikmesriigis seaduslikult elavate noorte rühmi. Vanusepiire võib pisut kohandada, kui teatavate projektide spetsiifika seda õigustab.

Sellised vahetused, mis põhinevad riikidevahelistel noorterühmade partnerlussuhetel, peavad hõlmama noorte aktiivset osalust, võimaldama neil avastada ja teadvustada erinevaid sotsiaalseid ja kultuurilisi realiteete ja ergutama neid osalema teistes Euroopa tasandil toimuvates tegevustes või selliseid tegevusi algatama. Erilist tähelepanu pööratakse selliste noorte osalusele, kellele see on esimene Euroopa-mõõtmeline tegevus, või kohalikele rühmadele, kellel puudub Euroopa tasandi kogemus.

Et saavutada kahe- ja mitmepoolsete tegevuste vahel parem tasakaal, suunatakse ühenduse toetus järk-järgult mitmepoolsetele rühmade vahetustele. Kahepoolset rühmade vahetust rahastatakse juhul, kui see on sihtrühmade või konkreetse pedagoogilise metoodika seisukohast põhjendatud.

Käesoleva allprogrammi raames võib rahastada tegevust, mille eesmärk on ergutada noorte aktiivset osalust rühmade vahetuse projektides, näiteks asjaomaste noorte keelises või kultuurilises ettevalmistuses.

Allprogramm 1.2: Noorsoovahetused kolmandate riikidega

Ühendus toetab noorsoovahetusi tingimusel, et need kestavad vähemalt ühe nädala, toimuvad ühisprojektide alusel ja hõlmavad peamiselt 15–25aastaste mõnes liikmesriigis seaduslikult elavate noorte rühmi. Sellised vahetused peavad hõlmama vähemalt kaht liikmesriiki.

Kõnealused riikidevahelistel noorterühmade partnerlussuhetel põhinevad vahetused peavad hõlmama noorte aktiivset osalust, võimaldama neil avastada ja teadvustada erinevaid sotsiaalseid ja kultuurilisi realiteete ja ergutama neid osalema teistes Euroopa tasandil toimuvates tegevustes või selliseid tegevusi algatama. Lisaks peavad need projektid võimaldama kolmandates riikides asuvatel partneritel omandada asjakohaseid kogemusi vabahariduse vallas ja aidata kaasa noorsootöö ja -ühenduste arendamisele nendes riikides.

Rahastada võib tegevust, mille eesmärk on ergutada noorte aktiivset osalust rühmade vahetuse projektides, näiteks noorte keelises või kultuurilises ettevalmistuses enne lähetust.

ALLPROGRAMM 2 — EUROOPA VABATAHTLIK TEENISTUS

Käesolevas programmis tähendab "noor vabatahtlik" peamiselt 18–25aastast mõnes liikmesriigis seaduslikult elavat isikut.

Noored vabatahtlikud keskenduvad aktiivsete kodanikena tegevusele, mis võimaldab solidaarsust praktikas rakendada, et omandada sotsiaalseid ja personaalseid oskusi ja rajades seeläbi oma tulevase arengu vundamenti, aidates samal aja kaasa ühiskonna arengule. See tähendab, et noored vabatahtlikud osalevad kooskõlas käesoleva programmi artiklis 2 sätestatud eesmärkidega liikmesriigi ja ühenduse tunnustatud projekti raames mõnes muus liikmesriigis kui nende elukohariik või kolmandas riigis mittetulunduslikus ja tasustamata tegevuses, mis on ühiskonna seisukohast oluline ja piiratud kestusega (kuni 12 kuud). Vabatahtlik tegevus ei või asendada tööd. Vabatahtlikele tagatakse söök ja majutus ning juhendamine. Vabatahtliku teenistuse projekt tagab, et noortel vabatahtlikel on tervise- ja muu vajalik kindlustus. Noored vabatahtlikud saavad toetust/taskuraha.

Euroopa vabatahtlik teenistus põhineb noorte vabatahtlike, lähetava organisatsiooni ja vastuvõtva organisatsiooni partnerlussuhetel ja jagatud vastutusel.

Kooskõlas artiklis 8 nimetatud programmikomiteega seotud sätetega tõendab komisjoni väljaantud dokument noorte vabatahtlike osalust Euroopa vabatahtlikus teenistuses ning kogemusi ja oskusi, mis nad asjaomase aja jooksul omandanud on.

Allprogramm 2.1: Ühendusesisene Euroopa vabatahtlik teenistus

Ühendus toetab riikidevahelisi projekte (piiratud aja jooksul, peamiselt kolmest nädalast ühe aastani), mis kaasavad noori aktiivselt ja isiklikult tegevustesse, mille eesmärk on aidata rahuldada ühiskonna vajadusi eri valdkondades (sotsiaal- ja sotsiaalkultuuri sfäär, keskkond, kultuur jne) ja olla samal ajal vabahariduse kogemuseks sotsiaalsete ja kultuuriliste oskuste omandamisel. Nende projektide eesmärk on viia noori kokku muude kultuuride ja keeltega ning omandada uute ideede ja projektidega seotud kogemusi mitmekultuurilises kodanikuühiskonnas.

Ühendus võib toetada projekte, eelkõige neid, mis on seotud keeleõppe või kultuuridevaheliste aspektidega, mille eesmärk on valmistada noori vabatahtlikke ette lähetuseks ning hõlbustada nende sotsiaalset integratsiooni nii Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalemise ajal kui ka pärast seda. Erilist tähelepanu pööratakse pedagoogilisele toetusele ja juhendamisele.

Allprogramm 2.2: Euroopa vabatahtlik teenistus kolmandate riikidega

Ühendus toetab riikidevahelisi projekte kolmandate riikidega (piiratud aja jooksul, peamiselt kolmest nädalast ühe aastani), mis kaasavad noori aktiivselt ja isiklikult tegevustesse, mille eesmärk on aidata rahuldada ühiskonna vajadusi eri valdkondades (sotsiaal- ja sotsiaalkultuuri sfäär, keskkond, kultuur jne) ja olla samal ajal vabahariduse kogemuseks sotsiaalsete ja kultuuriliste oskuste omandamisel. Nende projektide eesmärk on viia noori kokku muude kultuuride ja keeltega ning omandada uute ideede ja projektidega seotud kogemusi mitmekultuurilises kodanikuühiskonnas.

Toetust võib anda meetmetele, millega rajatakse vajalik vundament koostöös kolmandate riikidega rakendatavate riikidevaheliste Euroopa vabatahtliku teenistuse projektide väljatöötamiseks.

Ühendus võib toetada projekte, eelkõige neid, mis on seotud keeleõppe või kultuuridevaheliste aspektidega, mille eesmärk on valmistada noori vabatahtlikke ette lähetuseks ning hõlbustada nende sotsiaalset integratsiooni nii Euroopa vabatahtlikus teenistuses osalemise ajal kui ka pärast seda. Erilist tähelepanu pööratakse pedagoogilisele toetusele ja juhendamisele.

ALLPROGRAMM 3 — NOORSOOLGATUSED

Noorte algatusvõime ja loovuse ergutamiseks toetab ühendus projekte, kus noored osalevad aktiivselt ja otseselt uuenduslikes ja loominguilistes algatustes ning algatustes, mis keskenduvad noorte sotsiaalsele osalusele kohalikul, piirkondlikul, riigi või Euroopa tasandil. Need projektid võimaldavad noortel arendada oma algatusvõimet ja rakendada enda kavandatud tegevusi, milles neil on täita olulisim osa.

Ühendus toetab algatusi, mille eesmärk on aidata noortel vabatahtlikel kasutada võimalikult hästi vabatahtliku teenistuse jooksul omandatud kogemusi ja ergutada nende aktiivset integreerumist ühiskonda. Need algatused, mida noored teevad pärast Euroopa vabatahtlikust teenistusest lahkumist, võimaldavad neil käivitada ja edendada tegevusi sotsiaal-, sotsiaalkultuuri, kultuuri ja majanduse vallas ja/või keskenduda oma isiklikule arengule. Eelkõige on need algatused suunatud noortele, kes vajavad sellist toetust kõige rohkem.

Toetuse eesmärk on soodustada selliste projektide kohaldamist ka teistes liikmesriikides tehtavate samalaadsete algatuste suhtes, et tugevdada nende riikideülesust ja laiendada oluliselt noorte kogemustevahetusi ja koostööd. Toetus võib hõlmata ka üle-euroopaliste noorsooalgatuste promootorite kohtumiste korraldamist. Rahalist toetust võib anda selliste projektide vaheliste stabiilsete riikidevaheliste partnerlussuhete loomiseks.

ALLPROGRAMM 4 — ÜHISMEETMED

Võttes arvesse, et valdkondadevahelise koostöö eeltingimuseks on paindlik ja loov lähenemisviis, võib ühenduse toetust anda otsuse ar-tik-lis 6 nimetatud meetmetele, mida rakendatakse koos muude teadmiste Euroopat edendavate ühenduse prog-rammide, eelkõige ühenduse haridus- ja kutseõppeprogrammidega.

Komisjoni eesmärk on töötada koostöös liikmesriikidega välja teadmiste omandamist ja elukestvat õpet soodustavate heade tavade ühine teavitamis-, vaatlus- ja levitamissüsteem, samuti hariduses ja koolituses kasutatava multimeediaga seotud ühismeetmed. Need projektid hõlmavad mitmete eri valdkondade, sealhulgas noorsooalaldkonnaga seotud meetmeid. Neid on võimalik rahastada täiendavalt mitmest erinevast ühenduse prog-rammist ja rakendada ühisprojektide kutsede kaudu.

Võib võtta vastu asjakohaseid meetmeid, et edendada piirkondlikul ja kohalikul tasandil sidemeid ja koostööd käesolevas programmis ning kutseõppe ja haridusega tegelevates prog-rammides osalevate isikute vahel. Sellega seoses võib toetada tegevusi, mis teadvustavad võimalusi, mida ühendus noortele pakub.

ALLPROGRAMM 5 — TOETUSMEETMED

Allprogramm 5.1: Noorsoopoliitikaga tegelevate inimeste koolitus ja koostöö

Rahastatakse järgmisi tegevusi:

1. Tegevused, mille eesmärk on pakkuda täiendkoolitust noorsootöoga tegelevatele inimestele, eelkõige Euroopa vabatahtliku teenistuse instruktoritele, noorsootöötajatele ja -juhtidele, Euroopa projektide eest vastutajatele ja noorsooalgatuse nõustajatele, kes osalevad allprogrammides 1, 2 ja 3 kirjeldatud otseselt noortega seotud projektides, et tagada asjaomaste projektide piisavalt hea kvaliteet. Erilist tähelepanu pööratakse tegevustele, mille kaudu püütakse julgustada nende noorte osalust, kellel on ühenduse tegevuses kõige raskem osaleda.
2. Tegevused, mille eesmärk on töötada välja Euroopa moodulid, mis vastavad riikidevahelise koostöö nõuetele.
3. Tegevused nagu õppelähedused, otstarbekusuuringud, seminarid ja tööpraktika, mis keskenduvad eelkõige ühismeetmete või ühist huvi pakkuvate küsimustega seotud kogemuste ja heade tavade vahetamisele või mille eesmärk on hõlbustada ja edendada noorsootöö valdkonnas tegutsevate inimeste vahel pikaajaliste riikidevaheliste partnerlussuhete ja/või mitmepoolsete võrgustike loomist.
4. Kogemuslikud tegevused, mis uuendavad ja rikastavad noorsoopoliitikat uute lähenemisviiside ja koostöövormide ning eri taustaga osalejate ühistöö kaudu.
5. Ühenduse toetust võib anda ka konverentsidele ja seminaridele, mille eesmärk on edendada noorsooalast koostööd ja vahetada sellealaseid häid tavasid, samuti muudele meetmetele, mis on seotud noorsooalaste ühenduse meetmete raames toetust saavate projektide ja tegevuste tulemuste parandamise ja levitamisega.

Nende meetmetega seotud tegevused võivad olla nii üksnes ühendusesisesed kui hõlmata ka kolmandaid riike. Erilist tähelepanu pööratakse piirkondlikul või kohalikul tasandil noortega töötavatele inimestele, kellel ei ole või napib kogemusi või võimalusi sidemeteks Euroopa tasandil, samuti tegevustele, kus noortel on keskne koht.

Allprogramm 5.2: Noori ja noorsoo-uuringuid käsitlev teave

1. Programmi eemärkide kohaselt ja eelkõige selleks, et parandada noorte teabehankimise võimalusi ning suurendada nende algatusvõimet ja aktiivset osalust ühiskonnas, ergutab komisjon noorsooalaldkonnas tegutsevaid inimesi osalema noorte teavitamisel Euroopa tasandil, samuti suurendama koostööd liikmesriikides ja ühenduse tasandil loodud noorte info- ja sidesüsteemide vahel. Sellega seoses tuleb erilist tähelepanu pöörata koostöö laiendamisele, et hõlmata ka hariduse ja koolituse valdkonda, samuti noorte vahel ja noortega toimuvatele dialoogidele.
2. Sellega seoses rahastatakse algatusi, mis hõlmavad:
 - vajalike kogemuste ja oskuste omandamist, et ellu viia riikidevahelisel koostööl põhinevaid noorte teavitamisprojekte ja projekte, mille eesmärk on osutada noortele teavitamis- ja eelkõige nõustamisteenuseid,
 - koostööprojekte, mis keskenduvad teabe levitamisele, mille kaudu teadvustatakse noortele prog-rammi valdkonda ja tagatakse noortele prog-rammi eesmärkide saavutamiseks vajaliku teabe kättesaadavus,
 - riikidevaheliste koostööprojektide osana selliste mehhanismide rakendamist, mis võimaldavad dialoogi nii noorte vahel kui ka noortega, eelkõige noortele suunatud meediakanalite ja uute tehnoloogiate kasutamise kaudu.
3. Komisjon toetab selliseid prog-rammi eesmärkidega seotud noorsoo-uuringuid, mis keskenduvad muu hulgas noorte huvides võetud meetmete, eelkõige sellealase koostöö edendamist taotlevate meetmete mõjule. Sellistes uuringutes analüüsitakse muu poliitika mõju noorte elule ja püütakse anda selgem ja täielikum pilt noorte vajadustest ja nende elutingimustest.

Eelistatakse uuringuid, mis käsitlevad ebasoodsamas olukorras olevate või marginaliseeritud noorte elukäiku; analüüsitakse eelkõige noorte sotsiaalset integratsiooni soodustanud või takistanud tegureid ja rõhutatakse vabaharidussektori ja kogu kolmanda sektori osalust. Samuti antakse eelis võrdlevatele uuringutele, milles käsitletakse meetmeid algatusvõime edendamiseks, sealhulgas nende mõju kohalikule arengule, eelkõige tegevuste loomise kaudu (töökohtade loomine, kultuuri- või sotsiaalasutuste rajamine jne). Sellised uuringud võivad keskenduda konkreetsetele juhtumitele, kusjuures olulisemad nendest avalikustatakse.

Allprogramm 5.3: Meetmetest teavitamine ja nende nähtavus

Komisjon võtab kõik vajalikud meetmed, et muu hulgas koguda mitmesugustest allikatest teavet noorsoalaste meetmete kohta, saada kasu EL noorteprojektidest ja suurendada noortele ühenduse tasandil suunatud meetmete nähtavust, töötades välja asjakohased vahendid noortega dialoogi pidamiseks, sealhulgas interneti kaudu.

Allprogramm 5.4: Toetusmeetmed

1. Riiklikud bürood

Ühenduse toetust võib anda selleks, et toetada struktuuride tegevust, mille liikmesriigid on loonud vastavalt otsuse artiklile 5.

2. Tehniline ja rakenduslik abi

Programmi rakendamisel võib komisjon kasutada tehnilise abi organisatsioone, kelle rahastamise võib ette näha programmi üldise rahastamise raames. Samadel tingimustel võib kasutada ka eksperte. Lisaks võib komisjon viia läbi hindamisuuringuid ja korraldada seminare, kollokviume või muid ekspertide kohtumisi, mis võivad hõlbustada programmi rakendamist, sealhulgas otsuse artikli 12 kohaldamist. Komisjon võib võtta ka teavitamise, avaldamise ja levitamise seotud meetmeid.
